

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ОСОБАМ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ВІЙНИ

1. Кафедра:	Психології та педагогіки
2. Ступінь вищої освіти / освітня програма:	бакалавр / «Психологія (психолог ювенальної превенції)»
3. Статус навчальної дисципліни:	вибіркова
4. Місце в структурно-логічній схемі	Викладається: денна форма навчання – у шостому семестрі на третьому році навчання; заочна форма навчання – у дев'ятому семестрі на п'ятому році навчання
5. Кількість кредитів ЄКТС: - загальна кількість годин: - з них аудиторних годин: - лекції (денна / заочна): - семінарські заняття (денна / заочна): - практичні заняття (денна / заочна): - самостійна робота (денна / заочна):	3 90 30/14 10/4 10/4 10/6 60/76
6. Короткий зміст навчальної дисципліни	Дисципліна «Психологічна допомога особам, які постраждали від війни» присвячена вивченню психологічних наслідків воєнних дій для різних категорій населення та опануванню сучасних методів кризової, психосоціальної й реабілітаційної підтримки. У центрі уваги курсу механізми виникнення травматичних реакцій, особливості переживання стресу й втрати, формування посттравматичних станів, а також принципи надання своєчасної, етичної та професійно обґрунтованої допомоги людям, які зазнали воєнного впливу. У межах дисципліни розглядаються гострі та відстрочені психологічні реакції на травму, поняття бойової психічної травми, посттравматичного стресового розладу, депресивних і тривожних станів, порушень адаптації, розладів, пов'язаних із горем і втратою. Значна увага приділяється факторам уразливості та стійкості, ресурсам особистості, особливостям реагування дітей, дорослих, військовослужбовців, ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, сімей, які пережили розлуку, окупацію чи втрату близьких. Дисципліна охоплює ключові моделі надання психологічної допомоги: кризову інтервенцію, психологічну першу допомогу (PFA), стабілізаційні техніки, методи роботи з травмою, травмофокусовані підходи, техніки саморегуляції, підтримку емоційної стабільності та відновлення внутрішнього контролю. Розглядаються також психосоціальні інтервенції, групова робота, арт-терапевтичні, тілесно-орієнтовані та когнітивно-поведінкові методи, принципи мультидисциплінарного підходу та координації з іншими службами. Особливе місце відводиться аналізу етичних аспектів роботи з травмованими особами, зокрема принципів «не нашкодь», конфіденційності, інформованої згоди, професійних меж і

	самозбереження психолога. Студенти опановують навички проведення первинної діагностики, відстеження ризиків суїцидальності, оцінювання рівня гострого стресу, а також методи підтримки у кризових та післякризових ситуаціях.
Міждисциплінарні зв'язки	Загальна психологія, Вікова психологія, Основи професійної етики, Основи психологічного консультування, Основи практичної психології, Основи психологічної корекції та психотерапії
8. Форми і методи навчання:	Заняття проводяться у формі лекцій, семінарських та практичних занять. Лекції здійснюються з ключових проблем курсу. Методами навчання є: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий та дослідницький
9. Форма контролю:	Залік
10. Методи та критерії оцінювання	Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається за рейтинговою шкалою, що передбачає накопичення 100 балів, які перераховуються в національну шкалу та шкалу оцінювання ЄКТС. Види робіт, які складають суму підсумкових балів здобувача вищої освіти: робота на семінарських, практичних заняттях – 80 балів; самостійна робота – 20 балів; підсумковий контроль (залік)
11. Перелік програмних компетентностей результатів навчання, визначених відповідною освітньою програмою	<i>Загальні компетентності:</i> ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК9. Здатність працювати в команді <i>Спеціальні компетентності:</i> СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики. <i>Результати навчання:</i> ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження. ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога
12. Рекомендована література:	Основна: 1. Пасько О.М., Прудка Л.М., Матієнко Т.В. Психологічна допомога особам, які постраждали від війни: навчальний посібник. Одеса: ОДУВС, 2025. 193 с. 2. Бабчук О.Г. Психологія особистості в період війни та повосенний час: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти ОПІ

«Психологія», другого (магістерського) рівня, спеціальності С4 Психологія. Одеса: ОДУВС 2025. 138 с.

3. Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Олійник В.О., Хоружий С.М., Ларіонов С.О., Сириця М.В. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами : метод. посіб. К. : 7БЦ, 2023. 175 с.

Додаткова:

1. Лук'янчук, Н.. Психологічна підтримка особистості під час війни в Україні. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2025. 1(77), 513–520.

2. Слободяник, Н. В. . Стресостійкість як психологічний ресурс особистості в ситуації змін. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського* 2024.. Серія: Психологія, Том 35 (74), 4, 91–95.

3. Слабкий, Г. О., Іваць-Чабіна, А. Р., Чіпак, В. З.. Вплив війни на психічне здоров'я в Україні. *Public Health Journal*, 2023. 10(4), 112–130.

4. Яцина, О. Психологічні реакції дітей та підлітків на війну. *Вісник психології Ужгородського національного університету*, 2024. 9(3), 33–50.

5. Зливков В. Л., Лукомська С. О. Особливості використання тренінгу життестійкості у психологічній реабілітації учасників бойових дій. *Вісник Національного університету оборони України*. Київ. 2022. № 1 (65). С. 24 – 30.

